

Los neandertalians podián parlar coma nosautres

Autor: Christian Andreu

Data de publicació: 13-03-2021

Article d'En Christian Andreu a 'Sapiència Occitana' i a 'Jornalet'. Els Neandertals i encara humans més arcaics podien parlar com nosaltres.

E òc, amb la tòca de balhar una resposta a la question (que fa de decennis qu'es discutida) sus se los neandertalians podián parlar coma nosautres, una còla internacionala travalhèt durant 20 ans. Lor conclusion es estonanta; òc, podián parlar e plan coma nosautres.

L'estudi analisèt l'estructura de l'aurelha de divèrsas espècias omininas dont la nòstra, *Homo sapiens sapiens*, la neandertaliana e encara d'umans arcaïcs mai ancians. Après una longa analisi, la resposta èra clara de biais incontestablament scientific: podián ausir e parlar coma nosautres.

Per far tot aquò, los cercaires farguèron divèrses modèls virtuals en 3D de l'estructura mejana e exteriora de l'aurelha d'aquelas tres espècias que lors fossils foguèron trapats sul sit arqueologic d'Atapuerca, dins l'estat espanyòl. Puèi l'informacion foguèt donada a un ordenador que demostrèt que las tres espècias ausir fins als 5 quilohèrtzes, nòstra freqüència mejana quand parlam.

Una melhora ausida

L'estudi, ara publicat dins lo numeric *Nature Ecology and Evolution*, demostrèt tanben que los neandertalians podián ausir melhor que lors ancessors, çò que seriá logic segon la teoria de l'evolucion umana. Mas quina podiá èsser estada la lengua emplegada pels neandertalians ?

L'estudi poiriá ben metre fin al prejutjat uman actual qu'
totjorn vist los neandertalians coma res de mai qu'un grop
de nècis.

Es evident que n'i aguèt mai d'una, coma pels umans modèrnes. Per exemple, la lenga kaa, parlada en Botswana e Namibia, ten fins a 100 consonantas desparièras mentre que l'anglés a sonque, en mejana, 45 sons. Caduna de las lengas neandertalianas podiá èsser doncas plan diferente de l'autra e al luòc ont tanben vivíà nòstra espècia benlèu l'accent èra semblable.

"Los neandertalians e *Homo sapiens sapiens* avián de capacitats lengatgièras e auditivas parièras, çò diguèt Mercedes Conde-Valverde, de l'Universitat d'Alcalá, que dirigiguèt aquel estudi. L'analisi fach es solid e mòstra d'un biais clar que los neandertalians podián non solament ausir mas tanben parlar de la meteissa manièra que nosautres".

La resulta de l'estudi foguèt considerada plan positiva per la còla de cercaires car pòt barrar, fin finala, la discussió qu'es debanada aquestes darrières decennis sus se los neandertalians podián parlar o non. "Cresèm que l'estudi clavarà mai de cent ans de recèrca científica sus aquesta question, çò diguèt Ignacio Martínez, tanben de l'Universitat d'Alcalá. Avèm donat una resposta clara e segura a la question de la capacitat de parlar dels neandertalians". D'efièch, es un estudi que poiriá ben metre fin al prejutjat uman actual qu'a totjorn vist los neandertalians coma res de mai qu'un grop de nècis. Aital o esperam tanben nosautres".

Christian Andreu
La Redaccion

Aqueste article serà tanben publicat dins Jornalet, lo primièr quotidian en linha de lenga occitana, amb lo qual Sapiéncia a un acòrdi de cooperacion

<https://sapiencia.eu/los-neandertalians-podian-parlar-coma-nosautres/>